

veldvest
wereldwijs

Fundament van Veldvest

Juli 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Het fundament; de conceptuele basis van Veldvest.....	5
1.1 Inrichting van de school als lerende organisatie	6
1.2 Het leren van de leerlingen.....	8
De empiristische leertheorie: Kennisoverdracht	9
De constructivistische leertheorie: leren, leren	9
Cultureel leren: Waardenoriëntatie, burgerschap en ethische vorming	10
1.3 Het leren van de professional	11
2. Gezamenlijke waarden en richtinggevende uitspraken.....	13
3. Bespiegeling.....	17

Voorwoord

Stichting Veldvest verzorgt al bijna 25 jaar de organisatie en alle overkoepelende zaken in en rondom 14 basisscholen, een school voor speciaal basisonderwijs en een school voor speciaal (voortgezet) onderwijs. Onze scholen liggen in de gemeente Veldhoven en de omringende dorpen Vessel, Steensel, Knegsel en Wintelre.

Veldvest verzorgt een kwalitatief hoogwaardig onderwijs- en vormingsaanbod voor kinderen vanaf vier jaar. Dit stelt hen in staat drempelloos de overstap te maken naar het juiste vervolgonderwijs, passend bij hun talent, wens en motivatie. Dat is onze missie.

Wij zien de meerwaarde in het voor leerlingen betekenisvol verbinden van drie werelden: de wereld van de dingen (de fysieke wereld), van de mensen (de sociaal-psychologische wereld) en die van de concepten, lees schoolvakken (de conceptuele wereld). Om hierin een verantwoord evenwicht te bereiken, is het van belang dat leerkrachten grondige kennis hebben over dat wat geleerd moet worden en de manier waarop kinderen leren.

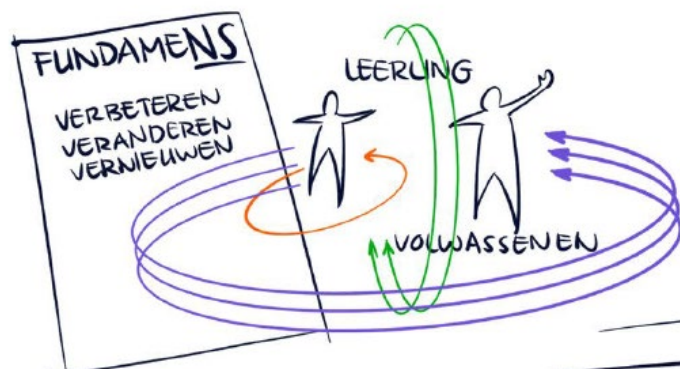
We stimuleren de talenten van elk kind. Talenten die Veldvest met aandacht versterkt en verbreedt. Wij onderkennen hierin het belang van grondig taal- en rekenonderwijs. Onze leerkrachten werken doelgericht aan de algemene kennis van leerlingen en aan hun persoonlijke ontwikkeling met een oog op sociaal-maatschappelijke participatie. Dit hebben wij als onze visie omarmd.

Om onze missie en visie gestalte te geven en helder te onderbouwen, heeft Veldvest een sterk ontwikkeld gedachtegoed. Het gedachtegoed is verwoord in dit fundament.

Inleiding

In dit document staan we in hoofdstuk 1 stil bij het fundament van Veldvest, de conceptuele basis voor het denken en handelen van de gehele organisatie. In hoofdstuk 2 wordt het fundament vertaald in gezamenlijke waarden met bijbehorende richtinggevende uitspraken. Ter afsluiting volgt er in hoofdstuk 3 een bespiegeling.

1. Het fundament; de conceptuele basis van Veldvest

Voor de strategische agenda met bijbehorende ambities en projecten zijn er binnen Veldvest duidelijke kaders gesteld. Deze kaders geven richting en houvast voor iedereen die betrokken is bij de uitvoering. De conceptuele basis voor het strategisch denken en handelen is kenmerkend voor Veldvest. Het onderscheidt Veldvest van andere onderwijsorganisaties.

De conceptuele basis is opgebouwd rond de volgende domeinen: organisatie en verandkunde, het leren van kinderen (hun cognitieve, sociale en morele ontwikkeling), het leren van volwassenen en ten slotte de onderwijskundige en pedagogische uitgangspunten.

We lichten drie fundamentele zaken uit:

- 1.1) De inrichting van de school als lerende organisatie
- 1.2) Het leren van de leerlingen
- 1.3) Het leren van de professional

1.1 Inrichting van de school als lerende organisatie

Veldvest gebruikt het schoolcultuurmodel met een viertal dimensies: rollen, relaties, structuren en waarden¹. Het is belangrijk om deze dimensies in samenhang en wisselwerking met elkaar te zien. In dit document gaan we hier gedeeltelijk op in.

Onze medewerkers bepalen zelf hoe (rollen) strategische doelen (waarden) te bereiken en werken samen met collega's (relaties) om de meest effectieve organisatievorm (structuren) te vinden om blijvend aan die doelen te werken.

Het uitgangspunt hierbij is dat alle medewerkers van Veldvest denken en handelen in termen van 'het geheel' en als cultuurdrager de schoolcultuur actief uitdragen. Er mag sprake zijn van erkende ongelijkheid. Daarnaast is het van belang ons te realiseren dat er sprake mag en kan zijn van ambiguïteit (meerstemmigheid). Als Veldvest geven wij aan deze meerstemmigheid expliciet ruimte waarmee er een rijker en sterker geheel ontstaat.

Elk individu geeft op eigen wijze vorm aan dit 'geheel'. Daarbij is ruimte voor kritische bevindingen en de uitdaging om de praktijk te verbeteren. Reflectie, feedback, afstemming en studieuze inspanning zijn hiervoor van belang. Er kan soms twijfel of weerstand ontstaan over de praktische haalbaarheid van bepaalde zaken. Van de professionals wordt verwacht dat zij handelen in het belang van de leerlingen en de verbetering van de onderwijspraktijk.

¹ Uitgebreidere informatie over het schoolcultuurmodel is op te vragen bij het secretariaat van Veldvest.

Leerkrachten

De leerkracht is de spil en heeft een cruciale rol binnen de gehele organisatie. Een leerkracht bij Veldvest is een actieve en creatieve professional. Veldvest streeft naar 'teacher leadership', waarbij leerkrachten op basis van expertise en affiniteit ruimte hebben voor invloed op collega's, schoolleiders en andere actoren binnen school. Onderwijsontwikkeling komt tot stand op basis van professionele standaarden, betrokkenheid en zeggenschap. Natuurlijk bijgestaan vanuit collegiaal en horizontale consultatie. Veldvest betreft leerkrachten daarom actief in themavergaderingen, monitorgroepen, leer- en onderzoeksgroepen.

Leermonitoren & regisseurs

Binnen Veldvest zijn er leerkrachten aanwezig die op basis van kennis, ervaring en affiniteit hun collega's ondersteunen en opleiden; deze noemen we leermonitoren en regisseurs.

De leermonitor richt zich op het opbrengstgericht werken van de leerkracht met een focus op taal en rekenen. De regisseur helpt bij het bereiken van pedagogische doelen die de ontwikkeling van het zelfbeeld van de leerling en de professionele zelfontplooiing van de leerkracht bevorderen. Het doel is om het handelingsrepertoire van alle leerkrachten te verrijken en de kennisbasis te verbreden en verdiepen, zodat zij in staat zijn goed af te stemmen op de onderwijsbehoefte van de leerling.

Directeur

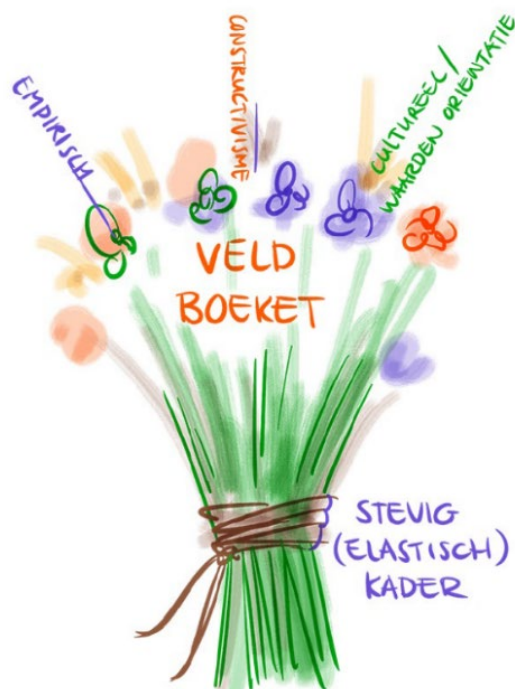
Een belangrijke rol van de directeur in dit geheel, is die van onderwijskundig leider. Vanuit die verantwoordelijkheid wordt de dynamiek binnen de schoolcultuur gestimuleerd en bewaakt. Dit vraagt om leiderschap, waarbij richting bieden en het vergroten van autonomie van de professional in balans worden gebracht.

1.2 Het leren van de leerlingen

Onderwijs omvat naast kennis ook toerusting en vorming. Veldvest gaat uit van doelen en inhoud die recht doen aan drie leertheoretische benaderingen. Deze hebben betrekking op het optimaliseren van de leeropbrengsten, de realisatie van een adequate perceptie van de leerling van de eigen leefwereld en zichzelf én de morele ontwikkeling.

Veldvest spreekt van empirisme (kennisoverdracht), constructivisme (leren leren) en het cultureel leren (waardenoriëntatie). Elke leertheorie biedt een eigen invalshoek op het leerproces van de leerling en beschrijft hoe leerkrachten praktisch moeten handelen om de verschillende doelen te bereiken. In de ideale situatie zijn de leerkrachten in staat om deze drie leertheorieën in een verantwoord evenwicht toe te passen.

Hieronder volgt een korte beschrijving van elke leertheoretische invalshoek (verderop in dit document wordt ook gesproken over leertheorie). Voor medewerkers zijn er werkdocumenten en modelbeschrijvingen met uitgebreidere informatie per leertheoretische invalshoek beschikbaar. Deze zijn op te vragen bij het secretariaat van Veldvest.

De empiristische leertheorie: Kennisoverdracht

In het empirisme gaat het om ‘harde kennis’ met betrekking tot vakken als rekenen en taal, gericht op leeropbrengsten. De opname van externe informatie (perceptueel leren) leidt tot het begrijpen van samenhang (cognitief leren) en de mogelijkheid om het geleerde in andere situaties toe te passen (transfer leren). De leerling wordt gewezen op het bestaan van vakmatige samenhangen. Deze instructie dient om de leerling in praktijksituaties te brengen waarin het geleerde wordt toegepast. Het methodisch aanbod is hierop gebouwd.

Beproefde methodieken (‘evidence based, minimaal evidence informed’) zorgen voor optimaal leerrendement waarbij voor en door alle leerlingen dezelfde onderwijskundige doelen worden nagestreefd. Verschillen in tempo worden opgevangen door goed klassenmanagement. Dit onderwijskundige gereedschap maakt deel uit van het handelingsrepertoire van elke leerkracht.

De Veldvestscholen zetten zich planmatig in voor het verbeteren van de vorderingen van de leerlingen. Dit gebeurt door het stellen van hoge doelen, hier gericht aan werken en leerlingen systematisch te volgen. Het realiseren van empiristische doelen is een prioriteit, omdat de ervaringsgerichte praktijk op orde moet zijn voordat de doelen van de andere twee leertheorieën kunnen worden gesteld. Kennisoverdracht verdient permanent onze actieve aandacht.

De constructivistische leertheorie: leren, leren

In het constructivisme gaat het om het ‘in de wereld staan’ van kinderen en de interpretatie daarvan (“Veldvest Wereldwijs”).

Leren is een actief, constructief proces. In die mate dat leren eigenlijk alleen mogelijk is wanneer leerlingen zelf construerend bezig zijn met de leerstof: nieuwe informatie moet verbonden worden met bestaande voorkennis.

De nadruk ligt op het ‘leren leren’: bronnen gebruiken, samenhangende informatie verwerven en toepassen, problemen op systematische en inzichtelijke wijze oplossen, het leerproces organiseren en bijsturen, een stimulerende houding en passende overtuigingen.

Van de leerkracht wordt verwacht dat de gespreksvoering met de leerling van hoge kwaliteit is. Een empathische houding en kennis van ontwikkelingspsychologie zijn hierbij belangrijk voor een evenwichtige ontwikkeling van het zelfbeeld en een kritisch onderzoekende houding van de leerling.

Metacognitieve vaardigheden worden daarbij verder ontwikkeld. De leerkracht stimuleert de leerling door middel van het geven van feedback in zijn leerproces.

Cultureel leren: Waardenoriëntatie, burgerschap en ethische vorming

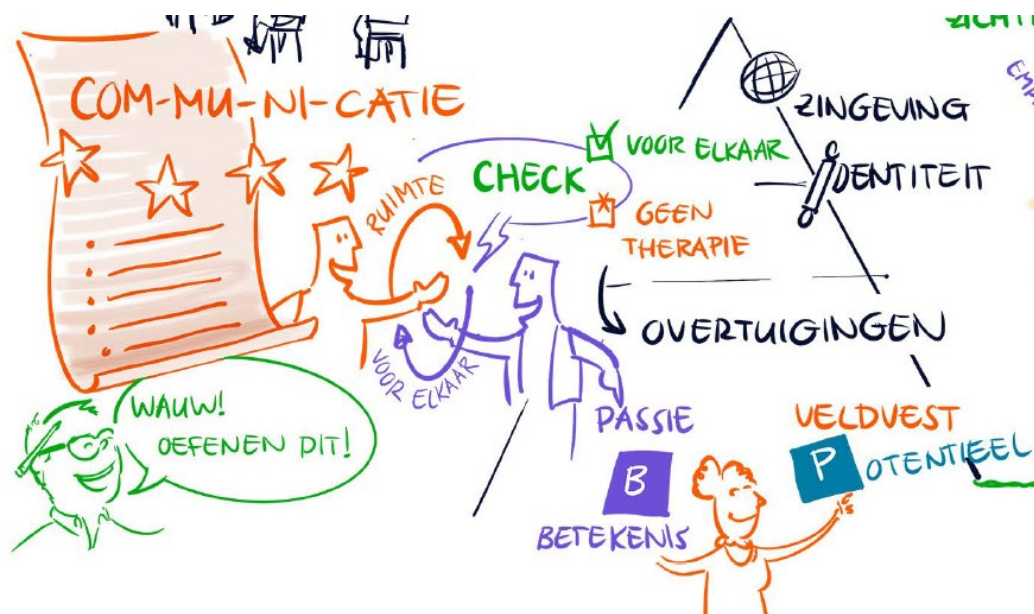
In het cultureel leren worden de leerlingen zich bewust van de geldende waarden en normen binnen de snel veranderende samenleving, hun leefwereld. Leerlingen vinden hun eigen actieve rol vanuit gestimuleerde verantwoordelijkheid en relevante kennis. Dit bevordert maatschappelijke participatie en kritisch burgerschap.

De leerkracht verbindt de identiteitsontwikkeling van de leerlingen aan hun gedrag in de groep en gebruikt groepsdynamische inzichten. Het afstemmen van een schoolbreed gedragen normen en waardenpakket is hierbij essentieel.

Veldvest onderscheidt zich door de gerichte aandacht op persoonsvorming van iedereen die betrokken is bij Veldvest. Over de bijbehorende, gedragen waarden, lees je verderop meer.

1.3 Het leren van de professional

Wie zich openstelt voor verandering, is bereid te leren. Veldvest maakt onderscheid in drie niveaus van het leren van professionals: single, double en triple loop leren.

Veldvest gaat ervan uit dat elke leerkracht in staat is zijn praktijk te verbeteren en aan te scherpen (single loop) en zijn interventies vanuit verschillende theoretische invalshoeken te bekijken en te veranderen (double loop). Omdat authentieke volwassenen ook vragen stellen over hun identiteit en waardenoriëntatie, wordt ook dit vlak gestimuleerd wat zorgt voor vernieuwing (triple loop). Daar waar leerlingen zich identificeren met volwassenen als onderdeel van hun leercarrière op de basisschool is het belangrijk dat deze volwassenen weten wie ze zijn en wie ze willen zijn.

Verbeteren

Single loop leren (verbeteren) behelst de inspanning van de leerkracht om voortdurend datgene te verbeteren wat hij of zij dagelijks doet en kan. Het is een vorm van perfectioneren van het bestaande handelingsrepertoire van de leerkracht.

Veranderen

Double loop leren (veranderen) laat de leerkracht inzien dat deze handelt vanuit diverse theoretische aannames. Als de leerkracht zich daarvan bewust wordt, kan deze verschillende theoretische benaderingen met elkaar vergelijken en zich beseffen dat er alternatieve benaderingen mogelijk zijn.

Deze kunnen los staan van de eigen voorkeur, waardoor professionele mogelijkheden (handelingsrepertoire) toenemen.

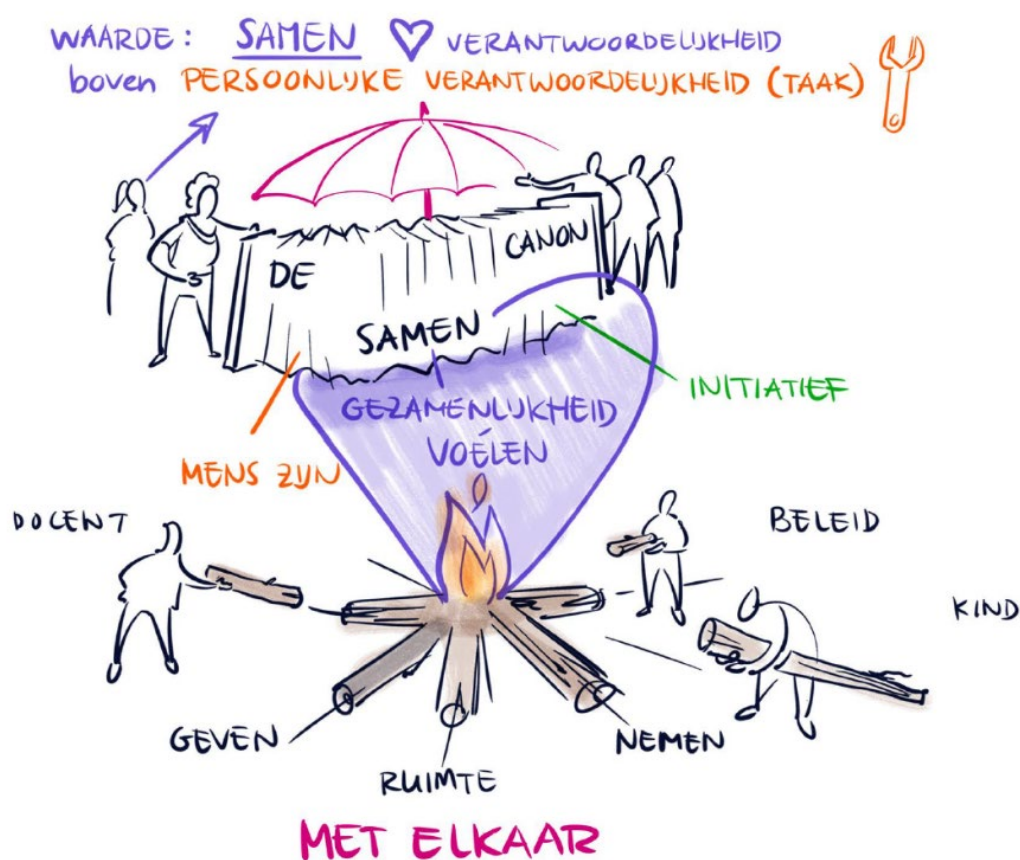
Met de theoretische verkenningen bij het double loop leren verkrijgt de leerkracht kennis die van hem of haar een autonome professional maakt die niet zomaar volgt wat gangbaar is of in de mode. Het maakt van de leerkracht een onderzoekende en kritische professional die kennis, afkomstig uit diverse theoretische disciplines en tradities weet toe te passen

Vernieuwen

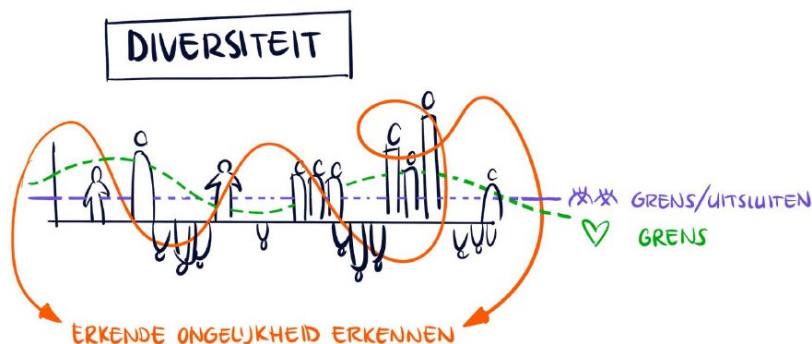
Triple loop leren (vernieuwen) laat de leerkracht over zichzelf nadenken. Het beeld dat de leerkracht van zichzelf heeft, is gebaseerd op de ervaring van hoe een ander naar hem/haar kijkt. Vanaf iemands vroegste jeugd bouwt een persoon (steeds bewuster) aan zijn of haar zelfbeeld en raakt hieraan gewend. Dit actuele zelfbeeld is niet star en onveranderlijk; niet alleen anderen kunnen een verassende kijk toevoegen, ook de persoon in kwestie kan invloed uitoefenen op zijn of haar zelfbeeld.

2. Gezamenlijke waarden en richtinggevende uitspraken

Het fundament geeft zoals gezegd houvast en is een sterk gedachtegoed. Het geeft aan wat wij als basis gebruiken voor ons handelen. De wijze waarop wij dat doen en hoe dat zich vertaalt naar concreet waarneembaar gedrag, hebben wij tijdens de Voorjaarsconferentie 2024 verwoord in een aantal waarden en richtinggevende uitspraken. Deze zijn van ons allen en maken Veldvest tot Veldvest, een stichting om trots op te zijn. De waarden staan in willekeurige volgorde.

- Diversiteit:
Binnen Veldvest realiseren wij ons dat wij onderdeel zijn van de maatschappij. Hierbij vinden wij het belangrijk dat eenieder zich welkom en gezien voelt. Diversiteit en uniciteit zien wij als een verrijking van het geheel.

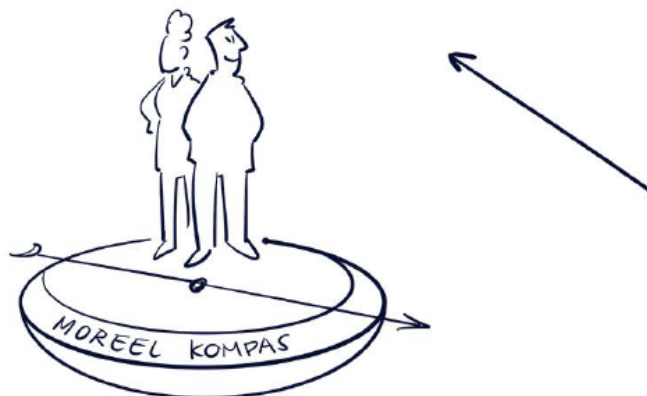

- Gezamenlijke verantwoordelijkheid:
Binnen Veldvest realiseren wij ons dat we samen verantwoordelijk zijn voor het slagen van onze opdracht; het verzorgen van hoogwaardig onderwijs aan leerlingen in en rondom Veldhoven. Het individu krijgt daarbij zoveel ruimte als dat het collectief kan dragen.
- Professionaliteit:
Binnen Veldvest gaan wij uit van elkaars professionaliteit en werken zo met elkaar samen. Daarbij kijken we naar kansen en mogelijkheden. Vanuit vertrouwen en rust is daarbij alles bespreekbaar en zijn wij aanspreekbaar op onze verantwoordelijkheid. Wij vinden het van belang om zoveel mogelijk te denken en te handelen in termen van het geheel.

- Kritische en nieuwsgierige grondhouding:
Binnen Veldvest zijn wij nieuwsgierig naar dat wat wij niet weten en stellen daarbij kritische vragen die wij toetsen aan onze waarden en ons moreel kompas. Je gedrag is uitlegbaar. Twijfel en het even niet weten hoort er ook bij.

KRITISCHE GRONDHOUDING

BINNEN VELDVEST STELLEN WIJ KRITISCHE VRAGEN
DIE WIJ TOETSEN AAN ONZE WAARDEN & ONS MOREEL KOMPAS

- UITLEGBAAR
- TWIJFEL MAG

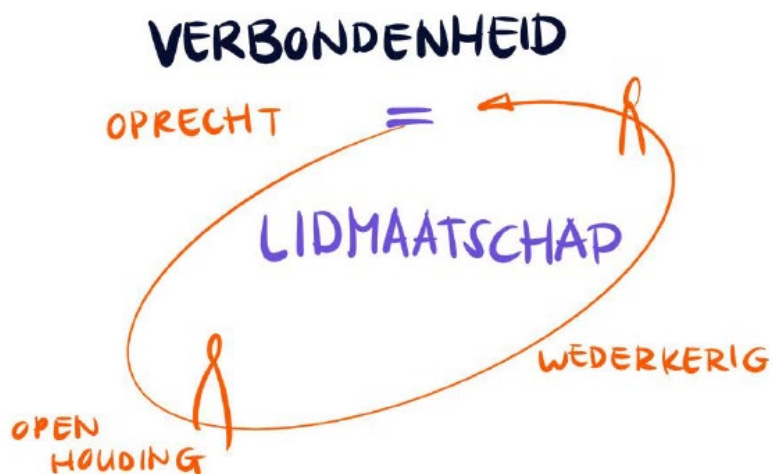
- Wendbaarheid:

Weloverwogen en vanuit een open houding zijn wij koersvast, maar wendbaar. Dit betekent dat wij gedurende het proces kritisch blijven op de richting en de uitkomst. Wij realiseren ons daarbij dat er meerdere wegen naar hetzelfde doel mogelijk zijn. Heroverwegen hoort daarbij.

WENDBAARHEID

- Verbondenheid:
Vanuit een oprechte, open en professionele houding zijn wij deelgenoot van het geheel. Wij realiseren ons dat we het samen doen. Afstemming, wederkerigheid en wederzijdse afhankelijkheid horen daarbij.

3. Bespiegeling

Zoals in dit document beschreven heeft Veldvest een sterk gedachtegoed; het fundament. Dit geeft ons stabiliteit in onze onderwijspraktijk en de mogelijkheid om te anticiperen op de dagelijkse realiteit. Een visie op de toekomst is daarbij van groot belang.

Open en onderzoekend

In een tijd waarin het onderwijs landelijk voor grote uitdagingen staat door o.a. tegenvallende onderwijsresultaten, inclusiever onderwijs, digitalisering en globalisering, is het essentieel dat onderwijsprofessionals worden gestimuleerd om zichzelf voortdurend te blijven ontwikkelen. Alleen op die manier kunnen zij bijdragen aan de vorming van jonge mensen die klaar zijn om deel te nemen aan een complexe en snel veranderende samenleving. Wij realiseren ons terdege dat er in deze tijd een andere generatie opgroeit. Dat geldt zowel voor onze leerlingen als voor onze nieuwe collega's. Wij hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om hen zodanig voor te bereiden en te ondersteunen, dat zij goed toegerust de toekomst in gaan.

In onze strategie zullen wij op basis van ons fundament een antwoord moeten formuleren op de vragen en uitdagingen die gaande zijn en op ons allen afkomen. De open en onderzoekende houding van Veldvest is daarbij zeer zinvol en van belang. Tijdens de voorjaarsconferentie in 2024 is het fundament herijkt en verrijkt. De komende periode wordt hier verder op voortgebouwd.

